

Guía Docente				
Datos Identificativos			2020/21	
Asignatura (*)	Representación da Paisaxe		Código	630G03011
Titulación	Grao en Paisaxe			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Expresión Gráfica Arquitectónica			
Coordinación	Hermida Gonzalez, Luis	Correo electrónico	luis.hermida@udc.es	
Profesorado	Hermida Gonzalez, Luis	Correo electrónico	luis.hermida@udc.es	
	Losada Pérez, Carlos		c.losada@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Representación basada en los principios de los sistemas: diédrico, acotado (representación topográfica y terrenos), axonométrico y cónico. Fundamentos de la teoría de sombras y claroscuro. Textura y color.			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos: Non se realizarán cambios nos contidos.			
	2. Metodoloxías			
	*Metodoloxías docentes que se mantienen: Clases maxistras; Talleres con prácticas semanais y práctica global tutorada. Con atención personalizada e avaliable.			
	*Metodoloxías docentes que se modifican: Ningunha. Só cambia o medio de comunicación: Teams, correo electrónico.			
	3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: Correo electrónico; Sesións de Teams e Moodle			
	4. Modificacións na avaliación. Non se modifica a avaliación nos seus porcentaxes.			
	*Observacións de avaliación: Se mantieñen as mesmas que figuran na guía docente			
	5. Modificación da bibliografía ou webgrafía: Non se realizan cambios.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE01 - Aptitud para aplicar los procedimientos gráficos a la representación de espacios y objetos.
A2	CE02 - Aptitud para concebir y representar los atributos visuales de los objetos y dominar la proporción y las técnicas del dibujo, incluida la informática.
A3	CE03 - Conocimiento adecuado y aplicado al paisaje de los sistemas de representación espacial y fotográfica.
A4	CE04 - Conocimiento adecuado y aplicado al paisaje del análisis y teoría de la forma y las leyes de la percepción visual.
B1	CB1 - Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
B2	CB2 - Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	CB3 - Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B4	CB4 - Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado

B5	CB5 - Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía
B7	CG2 - Conocer los sistemas de información y representación del paisaje.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma. Capacidad de análisis y síntesis. Capacidad para el razonamiento y la argumentación. Capacidad para elaborar y presentar un texto organizado y comprensible. Capacidad para realizar una exposición en público de forma clara, concisa y coherente.
C2	CT2 - Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida. Habilidad en el manejo de tecnologías de la información y de la comunicación (TIC). Capacidad para obtener información adecuada, diversa y actualizada. Utilización de información bibliográfica y de Internet.
C3	CT3 - Desenvolverse para el ejercicio de una ciudadanía respetuosa con la cultura democrática, los derechos humanos y la perspectiva de género. Capacidad para trabajar en grupo y abarcar situaciones problemáticas de forma colectiva.
C4	CT4 - Adquirir habilidades para la vida, y hábitos, rutinas y estilos de vida saludables.
C5	CT5 - Estimular la capacidad para trabajar en equipos interdisciplinarios o transdisciplinarios, para ofrecer propuestas que contribuyan a un desarrollo sostenible ambiental, económico, político y social.
C6	CT6 - Capacidad de gestionar tiempos y recursos: desarrollar planes, priorizar, actividades, identificar las críticas, establecer plazos y cumplirlos. Capacidad de trabajo individual, con actitud autocrítica.
C7	CT7 - Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultura de la sociedad.
C8	CT8 - Entender la importancia de la cultura emprendedora y conocer los medios al alcance de las personas emprendedoras.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Capacidade de visión espacial e coñecemento de técnicas de representación gráfica	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C3
	A4	B4	C4
		B5	C5
		B7	C6
			C7
			C8
Desenvolvemento de sistemas e técnicas de representación	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C3
	A4	B4	C4
		B5	C5
		B7	C6
			C7
			C8
Aplicación dos sistemas e técnicas de representación ao estudo, análise e proxecto da paisaxe	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C3
	A4	B4	C4
		B5	C5
		B7	C6
			C7
			C8

Contidos	
Temas	Subtemas

TEMA 01. INTRODUCCIÓN E OBXECTIVOS. OS PRINCIPAIS SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN	Os sistemas de debuxo e representación. As fases do proceso de debuxo. Tipos de proxección e invariantes. Clasificación dos principais sistemas de representación.
TEMA 02. SISTEMA DIÉDRICO	Notacións e símbolos Concepto do sistema Os planos de proxección. Sistema europeo Sistema americano Plantas e seccións. Cambios de avión.
TEMA 03. SISTEMA ACOTADO	Xeneralidades. Curvas de nivel Perfís e panorámicas. Análise e interpretación de superficies topográficas. Formas de representar o terreo. Explicacións. Disposición dos aliñamentos: horizontal; con pendente constante; con pendente variable.
TEMA 04. SISTEMA AXONOMÉTRICO	Concepto de sistema Proxeccións ortogonais e oblicuas Deseños axonométricos. Axonometrias ortogonais: isometría, dimetria, trimetria. Axonometría oblicua. Teorema de Pohlke-Schwarz.
TEMA 05. PERSPECTIVA LINEAL	Concepto de sistema Vocabulario básico Representación da liña Representación do plano Aproximación histórica: a súa relación cos pintores. Procedementos de clasificación e implementación. Desenvolvemento dos diferentes métodos de realización.
TEMA 06. TÉCNICAS GRÁFICAS APLICADAS A SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN	Avaliación tonal. A delimitación de valores. Planificación da perspectiva, composición e valores tonais. Elementos da teoría do claroscuro. Sombras e avaliación tonal.
TEMA 07. TEORÍA E USO DA COR	Edicións anteriores. A luz ea cor. Teoría da cor Terminoloxía Tres aspectos esenciais da cor: tonalidade, claridade (luminosidade) e saturación. Sistemas de representación de cores. Os parámetros psicofísicos da cor. Balance cromático. Cores e mesturas
TEMA 08. REALIZACIÓN DUN DEBUXO	Secuencia de debuxos. Elementos duros. elementos brandos. Textura Cor

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A4 B7 C4 C5 C6 C7	15	5	20

Obradoiro	A1 A2 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C2 C3 C8	45	83	128
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Esta primeira metodoloxía desenvolve as bases de coñecemento da materia especificadas nos contidos. Nestas clases, os alumnos deben ter unha aptitude receptiva seguindo as explicacións do profesor na lousa, as proxeccións en pantalla e os sistemas informáticos (TIC). O alumno tomará notas e fará preguntas sobre os temas tratados. O obxectivo é proporcionar os conceptos e ferramentas necesarios para a súa comprensión desde unha perspectiva na que a paisaxe está sempre presente.
Obradoiro	É nesta segunda metodoloxía que o alumno participa activamente no proceso de aprendizaxe, ante a necesidade de experimentar todos os coñecementos presentados nas conferencias, que deben ser adaptados. Formúlanse dous tipos de exercicios, que son resoltos principalmente a man e que o estudante debe desenvolver de forma individual: 1.- Práctica do debuxo semanal a bordo cunha duración dunha a dúas horas e que será recollida ao final da clase para a súa avaliación. 2.- Práctica de curso na que se realizará un traballo de representación nun contorno paisaxístico a especificar. Cada semana e nun espazo variable dunha a dúas horas, o alumno traballará e corraxirá o progreso deste traballo tutorial que tamén se desenvolverá sen contacto nas horas asignadas na planificación da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Obradoiro	Tanto o contido das clases teóricas como as dúbidas relacionadas coas prácticas semanais e / ou o traballo do curso poden ser obxecto de consultas individuais de xeito tutorial ou por correo electrónico, dada a especificidade desta titulación, que se imparte simultaneamente en Lugo e A. Coruña

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A3 A4 B7 C4 C5 C6 C7	A asistencia ás clases controlárase, pasando a lista, ao comezo da mesma co obxectivo de promover a capacidade de traballo e a aprendizaxe continua.	20
Obradoiro	A1 A2 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C2 C3 C8	O profesor proporá os exercicios prácticos que o alumno terá que resolver na clase e rematar ou completar en casa. A busca da progresión cognitiva do alumno persegue en todo o desenvolvemento da visión espacial e no afondamento do grao de abstracción da representación gráfica a través dos principais sistemas de representación. Avalíase o traballo presentado, a progresión, evolución e interacción co grupo. Haberá unha data final de entrega das prácticas de curso. Independentemente o profesor pode fixar entregas intermedias. Asistencia mínima a clases magistrais: 80% Entrega da totalidade das practicas en fecha.	80

Observacións avaliación

Para aprobar por curso os alumnos deberán superar cunha calificación mínima de 5, el 80% de tódalas practicas plantexadas (presenciais y global) entregadas en fecha e forma. cunha media porcentual de tódalas notas igual ou superior a 5 sobre 10.

As porcentaxes para a obtención da calificación son: 50% das prácticas presenciais; 30% de la práctica global plantexada durante o curso e tutorada semanalmente; y 20% dos apuntes propios elaborados e ampliados a partir das clases expositivas.

NON se planteXa unha proba final gráfica. Os alumnos que NON superaran por curso os obxectivos mínimos marcados, deberán REFACER as practicas plantexadas ao longo do curso para poder alcanzar ese MÍNIMO EXIXIBLE. (que coincidirán EN ENTREGA coa fecha fixada pola universidade en segunda oportunidade). A repetición de practicas, segundo criterio do profesor servirá para comprobar a nivel adquirido en relación ás competencias específicas reseñadas de conocimiento dos sistemas e técnicas de representación gráfica polos métodos tradicionais de xeometría métrica e xeometría descriptiva; valorando a capacidade para a preparación previa, concepción e redacción de proxectos.

Para poder optar á avaliación (en primeira y segunda oportunidade) os alumnos terán que asistir ao 80% das clases presenciais e entregar A TOTALIDAD das practicas plantexadas en fecha e forma, así como os apuntes PROPIOS elaborados a partir das clases expositivas e a bibliografía indicada. Para poder optar á SEGUNDA OPORTUNIDADE os alumnos cumprirán os requisitos establecidos na primeira oportunidade salvo xustificación médica.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Josef Albers (2009). Interaction of Color. New Complete Edition. Yale U P - 978-0-300-14693-6 - De Grandis (1985). Teoría y Uso del Color. Ediciones Cátedra - Franco Taboada (2011). Geometría descriptiva para la representación arquitectónica. Fundamentos. andavira 9788484086260 - González Cuasante (2005). Introducción al color. AKAL - ISBN 9788446009269 - Gordon Cullen (1974). El paisaje urbano. Tratado de estética urbanística. Blume - ISBN 84-7031-203-0 - Edward Hutchison (2012). El dibujo en el proyecto del paisaje. GG Barcelona - ISBN 9788425224560 - López Candeira (1980). La Escena Urbana. Análisis y evolución. MOPU - ISBN 84-7433-113-7 - Moreno Rivero (1996). El Color. Historia, teoría y aplicaciones. Ariel - ISBN 8434465841 - Navarro de Zuñiga (2008). Forma y Representación. AKAL - ISBN 9788446020189 - Vidal Alamar (2007). Perspectiva artística. UPV - ISBN 9788483631812 - Sabrina Wilk (2014). Drawing for Landscape Architects. DOM - ISBN 978-3-86922-344-5 - VV AA (2019). Guía completa de dibujo. Blume - ISBN 978-84-17254-89-6
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Proxecto da Paisaxe 1/630G03010

Debuxo da Paisaxe/630G03001

Arte e Paisaxe/630G03005

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proxecto da Paisaxe 2/630G03015

Materias que continúan o temario

Proxecto da Paisaxe 3/630G03020

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías